

Bruselj, 15. februar 2016
(OR. en)

6061/16

DEVGEN 20
CLIMA 12
COPS 51
CFSP/PESC 125
ENV 65
ONU 15
RELEX 103
CSDP/PSDC 89

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 6049/16

Zadeva: Evropska podnebna diplomacija po COP21
– sklepi Sveta (15. februar 2016)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o evropski podnebni diplomaciji po COP21, ki jih je Svet sprejel na 3447. seji 15. februarja 2016.

Sklepi Sveta o evropski podnebni diplomaciji po COP21

1. Svet je sklicujoč se na sklepe iz julija 2015, v katerih je visoko predstavnico in Komisijo pozval, naj v začetku leta 2016 poročata o rezultatih konference COP21 in njihovih posledicah za podnebno diplomacijo, sprejel naslednje sklepe.
2. Svet pozdravlja pariški sporazum o podnebnih spremembah kot pomemben mejnik v boju proti podnebnim spremembam in v večstranskem sodelovanju. Pariški sporazum je ambiciozen, uravnotežen, pravičen in pravno zavezujoč dokument. Sprejetje sporazuma in skupna razglasitev načrtovanih, nacionalno določenih prispevkov 187 pogodbenic pred koncem konference COP21 pomenita pomembno prelomnico za celovito in skupno globalno ukrepanje, sporazum pa bo, ko bo uresničen, dokončno in nepovratno pospešil prehod na podnebno nevtravno svetovno gospodarstvo, ki bo odporno na podnebne spremembe.
3. Svet čestita pogodbenicam konvencije, Združenim narodom ter perujskemu in francoskemu predsedstvu konference za neumorno prizadevanje in uspešno delo, ki sta pripeljala do sklenitve pariškega sporazuma, in izreka podporo prihodnjemu maroškemu predsedstvu konference COP22.

4. EU in njene države članice so se pred konferenco COP21 in na njej ob opori na prepričljive rezultate podnebne ukrepanja doma in skupaj s številnimi drugimi partnerji povezale v široko „koalicijo ambicioznih“, ki je združila različne regionalne skupine razvitih držav in držav v razvoju. Ta koalicija je imela ključno vlogo pri spremembi dinamike pogajanj v odločilni fazi konference COP21 in bi lahko bila vzor za oblikovanje koalicije, ki bi vse pogodbenice pariškega sporazuma spodbujala k pravočasnemu podpisu, hitri ratifikaciji in izvedbi sporazuma v celoti. Poleg tega bi morala diplomacija EU pritegniti vse pogodbenice iz tretjih držav, da bi spodbudili posodabljanje njihovih načrtovanih, nacionalno določenih prispevkov z namenom prizadevnejšega uresničevanja dogovorjenih ciljev.
5. Da se ohrani pozitiven zagon iz Pariza, bo potrebno trajno politično in diplomatsko udejstvovanje na svetovni ravni. Svet podpira mednarodne podnebne cilje, zato pozdravlja priložene elemente za ukrepe podnebne diplomacije v letu 2016, ki jih je pripravila Evropska služba za zunanje delovanje skupaj s službami Komisije in na podlagi katerih bo za leto 2016 oblikovan podroben akcijski načrt za podnebno diplomacijo s ključnimi sporočili, ki bo imel tri glavne osi:
- nadaljnje zavzemanje za prednostno obravnavanje podnebnih sprememb v diplomatskih pogovorih, javni diplomaciji in zunanjepolitičnih instrumentih;
 - podpora izvajanju pariškega sporazuma in načrtovanih, nacionalno določenih prispevkov v okviru razvoja z nizkimi emisijami, ki je odporen na podnebne spremembe;
 - okrepitev prizadevanj, da bi razrešili povezanost podnebnih sprememb, naravnih virov (vključno z vodo), blaginje, stabilnosti in migracij.
6. Podnebne spremembe, ambiciozno in nujno podnebno ukrepanje ter uresničitev zavez s konference COP21 morajo biti še naprej posebne prednostne naloge EU, tudi v dvostranskih in dvoregionalnih pogovorih na visoki ravni s partnerskimi državami, s skupinama G7 in G20, Združenimi narodi in v okviru drugih mednarodnih forumov.

7. Svet poudarja, da bi se morali v diplomatskih prizadevanjih osredotočiti tudi na pogajanja v Mednarodni organizaciji civilnega letalstva in Mednarodni pomorski organizaciji, da se začne reševati problem emisij toplogrednih plinov, pa tudi na pogajanja o spremembi Montrealskega protokola, kar zadeva fluorirane ogljikovodike (HFC).
8. Svet se strinja, da je zagotovitev globalnega izvajanja ambicioznih načrtovanih, nacionalno določenih prispevkov prednostna naloga. V okviru podnebne diplomacije bi bilo treba pri razvojnem sodelovanju EU in držav članic s tretjimi državami v celoti upoštevati obstoječe sinergije podnebnih ciljev s cilji trajnostnega razvoja, kot so bili sprejeti v Agendi za trajnostni razvoj do leta 2030 in drugih mednarodnih agendah. Naloga podnebne diplomacije je tudi pospeševanje javnih in zasebnih finančnih tokov – tudi s povečanjem števila prispevajočih –, ki podpirajo nizke emisije toplogrednih plinov in razvoj, odporen na podnebne spremembe, kot je navedeno v pariškem sporazumu.
9. Svet poudarja, da EU in države članice v skladu s svojimi že sprejetimi zavezami zagotavljajo finančna sredstva, s katerimi države v razvoju podpirajo pri prilagajanju in blažitvi. Izpostavlja pomemben prispevek k podnebnemu financiranju iz različnih virov, med drugim tudi iz Zelenega podnebnega sklada. Še ena od vlog podnebne diplomacije je spodbujanje in podpora pobud, kot sta pobudi skupine G7 za zavarovanje podnebnega tveganja in za obnovljive vire energije v Afriki, newyorške deklaracije o gozdovih, dela, ki v zvezi z zelenim in podnebnim financiranjem poteka pod okriljem skupine G20, ter drugih izvedbenih načinov ob posebnem poudarku na potrebah tistih, ki so še posebno ranljivi zaradi podnebnih sprememb.

10. Svet poudarja, da si morajo EU in njene države članice še naprej prizadevati za obravnavanje neposrednih in posrednih posledic, ki jih imajo podnebne spremembe za mednarodno varnost. Zato bi se na primer morala EU v okviru svoje globalne strategije zoperstaviti strateški in večplastni grožnji, ki jo predstavljajo podnebne spremembe. EU, države članice in partnerske države bi morale obravnavati morebitne destabilizirajoče učinke podnebnih sprememb (tudi na migracije, prehransko varnost, zanesljiv dostop do virov, vode in energije, širjenje epidemij ter socialno in ekonomsko nestabilnost), med drugim z ocenami podnebnega tveganja in podpiranjem krepitve zmogljivosti. V povezavi s tem EU z zanimanjem pričakuje nadaljnje delo Varnostnega odbora ZN glede podnebnih sprememb.
11. Svet se strinja, da podnebne spremembe prispevajo k migracijam, povezanim z nestabilnimi in negotovimi razmerami v državah ter pomanjkanjem virov. Z nadaljnjo analizo povezav med ranljivostjo zaradi podnebnih sprememb in varnostnim tveganjem bo EU lažje določila, na katerih področjih so skupna tveganja še posebno velika in kje so ključne priložnosti za preprečevanje konfliktov in krepitev odpornosti, tudi glede na širši izziv migracij. Eden od ključnih vidikov podnebne diplomacije EU bi morala biti praktična podpora politiki ublažitve in prilagajanja v tretjih državah z uresničevanjem in posodabljanjem načrtovanih, nacionalno določenih prispevkov ter celovitimi dolgoročnimi strategijami za razvoj z nizkimi emisijami, katerih cilj bi bil čim prej doseči globalni vrhunec emisij toplogrednih plinov in okrepiti odpornost na podnebne spremembe, pri tem pa bi bilo treba upoštevati prednostne naloge tretjih držav in razmere v njih.
12. EU se bo še naprej zavzemala za uveljavljanje in varstvo človekovih pravic tudi v okviru podnebnih sprememb in podnebne diplomacije. S tega vidika Svet tudi priznava, da je pomembno zagotoviti polno, enakopravno in dejansko sodelovanje žensk in enake možnosti za vodilne položaje na vseh ravneh odločanja. Podatki kažejo, da so enakost spolov, krepitev moči žensk, njihovo polno in enakopravno sodelovanje ter vodilna vloga v gospodarstvu ključni za trajnostni razvoj, vključno z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje.

13. Svet poziva visoko predstavnico, Komisijo in države članice, naj se skladno s svojo vlogo in pristojnostmi še naprej usklajujejo in tesno sodelujejo pri izvajanju podnebne diplomacije EU v okviru vzajemno dopolnjujočih se skupnih pobud, vključno z udejstvovanjem pred letom 2020 in izvajanjem režima po letu 2020 ter splošno usklajenim zunanje-političnim delovanjem.
14. Svet poziva visoko predstavnico in Komisijo, naj sodelujeta z državami članicami, da bi na podlagi elementov za ukrepe podnebne diplomacije oblikovali podroben akcijski načrt za podnebno diplomacijo za leto 2016, ter o doseženem napredku in prihodnjih izzivih poročata do poletja 2016.

Elementi za ukrepe podnebne diplomacije za leto 2016

Ukrepi prve osi: nadaljnje zavzemanje za prednostno obravnavanje podnebnih sprememb v diplomatskih pogovorih, javni diplomaciji in zunanjepolitičnih instrumentih

- EU in države članice se bodo na prihodnjih dvostranskih srečanjih in v okviru mednarodnih forumov, vključno z G7, G20 in ZN, zavzemale za nadaljevanje zagona pri podnebnem ukrepanju in sodelovale s partnerskimi državami, da bi ustvarili razmere za pozitivno ukrepanje in preprečili nazadovanje.
- EU in države članice bodo v skupne prednostne naloge podnebne diplomacije v celoti vključile cilj, da se na skupščini Mednarodne organizacije civilnega letalstva septembra 2016 sklene mednarodni sporazum o tržnem mehanizmu na svetovni ravni, ki bi urejal prihodnje emisije toplogrednih plinov za mednarodno letalstvo, podprle bodo podnebno diplomacijo v pogajanjih v okviru Mednarodne pomorske organizacije, da bi aprila 2016 odobrili globalni sistem zbiranja podatkov o porabi goriva in s tem povezanih emisijah toplogrednih plinov ter dosegli dogovor o spremembi Montrealskega protokola glede fluoriranih ogljikovodikov.
- Delegacije EU in veleposlaništva držav članic bodo redno organizirali skupne kampanje osveščanja na visoki ravni. Pri tem bi se bilo treba osredotočiti na ključne nosilce odločitev in sprememb, ne samo na vlade gostiteljice, temveč tudi na poslance, nevladne organizacije, zelene panoge in širšo civilno družbo. Takšno osveščanje bi moralo potekati v okviru političnega dialoga z državami v razvoju ob podpori vodilne pobude Globalnega zavezništva proti podnebnim spremembam (GCCA+).
- Nadgrajevati je treba pozitivne izkušnje iz leta 2015, da se okrepi skupna javna diplomacija v državah gostiteljicah. Delegacije EU in veleposlaništva držav članic bi morala v letu 2016 na primer skupaj organizirati „dan ukrepov podnebne diplomacije“, ciljno kampanjo osveščanja pa bi lahko organizirali sočasno z načrtovano slovesnostjo ZN ob podpisu pariškega sporazuma 22. aprila 2016 in z olimpijskimi igrami.

Ukrepi druge osi: podpora izvajanju pariškega sporazuma v okviru razvoja z nizkimi emisijami, ki je odporen na podnebne spremembe

- EU in države članice bi morale sodelovati s partnerji, da bi zagotovili celostno razumevanje načrtovanih, nacionalno določenih prispevkov, podpreti partnerje pri oblikovanju izvedbenih načrtov ter zagotoviti povezavo z ustrežno finančno in tehnično podporo, zlasti tisto, ki se v okviru vodilne pobude GCCA+ zagotavlja najmanj razvitim državam in majhnim otoškim državam v razvoju. Mobilizirati bi bilo treba diplomatske službe EU, da bi spodbujale pravočasno ratifikacijo.
- EU in države članice bodo še bolj vključevale podnebno diplomacijo z usklajeno uporabo instrumentov zunanjega ukrepanja (vključno s sodelovanjem za razvoj, sosedsko in širitveno politiko, politiko civilne zaščite in humanitarno politiko, trgovino itd.), da bi podprli ambiciozne podnebne ukrepe in povečali odpornost, tudi s krepitvijo zmogljivosti. Sem spada izboljšanje strateškega sodelovanja z nedržavnimi akterji v okviru akcijskega programa Lima-Pariz.
- EU in države članice bodo še naprej sodelovale pri iskanju inovativnih mehanizmov za pridobitev dodatnih sredstev za podnebno financiranje od zasebnih vlagateljev (po zgledu „nordijske finančne pobude“, ki so jo na konferenci COP21 predlagale države Nordijskega sveta).
- Konferenca COP22 v Marakešu bo ključna za določitev praktičnih vidikov izvajanja pariškega sporazuma. V demarši EU pred konferenco COP22 bi lahko pojasnili stališča EU in pozvali k podpori partnerskih držav pri specifičnih vprašanjih, ki bodo obravnavana v Marakešu.

Ukrepi tretje osi: okrepitev prizadevanj, da bi razrešili povezavo med podnebnimi spremembami, naravnimi viri, blaginjo in stabilnostjo.

- EU in države članice se bodo dejavneje vključile v razpravo o podnebni in varnostni politiki v mednarodnih forumih, vključno z Varnostnim svetom ZN (da bi spodbudile posodobitev dokumenta generalnega sekretarja iz leta 2009), na planetarni varnostni konferenci, ki jo bo organizirala Nizozemska, in drugih zadevnih konferencah/pobudah, ki jih organizirajo države članice.
- EU in države članice, ki sodelujejo v G7, se bodo še naprej angažirale pri projektu G7 v zvezi s podnebjem in izpostavljenostjo ter ukrepale v skladu z ugotovitvami iz poročila G7 na to temo.
- EU in države članice bodo še naprej – in to v okrepljenem obsegu – vključevale analize podnebne izpostavljenosti v ocene stabilnosti/varnosti in ocene tveganja za nesreče ter sodelovale pri prizadevanjih za blažitev tveganja prek ustreznih instrumentov politike ter v sodelovanju z že vzpostavljenimi mrežami.
- EU bo nadaljevala delo v okviru skupne pobude EU in Programa ZN za okolje ter projekta o podnebjem in varnosti, v katerem bodo posebej obravnavani destabilizirajoči učinki podnebnih sprememb v nestabilnih državah.
- EU in države članice naj preučijo možnost oblikovanja seznama ukrepov o podnebjem in varnosti.
